

چ یا پیدقی یه بو کچی د زین سنیلهتی دا بهیته کرن.؟!

ئا: عەبدولسەتار نەمەدی

هەرودە کو یا خۆیا کری کو قوناغا سنیلەیی زۆر یاگرنگە دزیانا مرۆفیدا، ژبەر وان کۆما گۆرانکاریین ب سەر لایەنی لەشی و دەرورنیا مرۆفی سنیلەدا دەین، کو دبنە ئەگەری نەئارامیا سنیلەیی و ئەقە ژێ کار دکەتە سەر رهوشتا مروفی ژ هەمی لایەناقه، لەورا پیدقیه کو ئەوکەستین سەرەدەریی دگەل سنیلەیی دکەن ناکەهداری رهوشتی سنیلەیی بین ئەوژی ب ریکا زانینا تاییه تەمەندیا فی قوناغی. لقیردا مەدقیه چەند رۆنکره کا بدەین، سەبارەت کچا سنیلە کوزۆریا پیدقیه دەیک و باب و مامۆستا فان رۆنکرنا بزانی ژ بەرکو ئەق کەسە ب پلا نیکی سەرەدەریی دگەل کچا سنیلە دکەن.

زیدەباری ئەو گۆریین ب سەر لایەنی لەشی دا دەین کو ئەق کچە دی تیبینی یا دەنگی خۆ کەت ئەق دەنگی نازکی وی دفی قوناغیدا بۆر دبیت و ب دیتنا وی دەنگی وی یی نەخۆش بووی، هەرودەسا ئەو کۆما پرسکین (حب الشباب) ئەوین وینی سەرورچاقین وی کریت کری وی یی نازک و حلی هەمی بووینە پرسک، هەرودەسا تارادەکی دفنا وی ژێ وینی بەری نامینیت و بیچەک مەزن دبیت و چەندین گۆرانکاریین دی یین ب سەر لەشی وی دا دەین، ئەقە هەمی ژلایەکی قە و ژلایەکی دیقە دفی قوناغیدا و ژ نەنجامی فان گۆرانکاریا دا بزاف و چەلەنگیا کچا سنیلە هیدی دبن و لەشی وی گران و خاف دبیت. و زۆرجاران بۆ نەنجامدانا کارەکی پیدقیه چەندین جاران بۆ بهیته گوتن و دوباره کرن پاشی ئەق کچە دی وی کاری کەت و ئەقەژی کارەکی سروشتیه.

گوتنا من بۆ کچین سنیلە ئەووەکو زۆر ب ناسایی سەرەدەریی دگەل فی قوناغی بکەن و هندی دشیاندا هەبیت یاقزیا لەشی خۆ بپاریزن و دەستکاری سەرورچاقین خۆ نەکەن ژبەرکو وینی جوانی سەرورچاقین وی دی قەگەریتەقە وەکی بەری وهیشتا باستر و جوانتر یشتی بدوماهیەک هاتنا فی قوناغا کورت کو نزیکە (۳ تا ۴) سالانە ونەق دەمەژی یی کورته لدویف ئەوتەمەنی دیریژی مرۆفی، وهەست بکیماسی نەکەن ژ بەرکو هەمی مرۆقەک بقی قوناغیدا دچن ونەق گۆرانکاریه ب سەر دادهین و ییت هاتین.

هەرودەسا پیدقیه کچا سنیلە لدویف تاییه تەمەندیا خۆ و خیزانا خۆ، وەرزشی بکەت و بشیوهکی سفک داکو نەوخاقتیا لەشی وان نەمینیت و بزافا وان خورت بیت، وهەرودەسا یشت خۆ نزیک دەیکا خۆ بکەت و ببیتە هەقلا وی دا بکاریت پرسیارین دەینە هزرا ویدا دفی قوناغیدا ژ دەیکا خۆ پرسیت و بەرسقا راست ودروست ژێ وەربرگرت.

بدیتنا من گفاستن ل سەر کچا سنیلە کارەکی ساشە، لەورا پیدقیه دەیک ژبەری زیدەتر خۆ نزیک کچا خۆبکەت و گۆرانکاریین لدور فی قوناغی گەنگەشە ل سەر بهیته کرن وشیرەتا بدەتی و بیهنا خۆ ل سەر فرەه بکەت و گفاستنی ل سەر کچا سنیلە نەکەت و خۆ بکەتە هەقاله کا زۆر نزیک بۆ وی. و پیدقیه دەیک و باب و مامۆستا بزانی ژ نەنجامی لەش خاقین و گرانیا کچا سنیلە بەرەمی وی یی مال و قوتابخانی وەکی بەری نامینیت و سستی دی کەفینی.

نەرکی دەیک و بابان ئەووە کو ژ دویر قە زێره فانیا رهوشتی کچا خۆ بکەن، و بەردەوام شیرەتا بدەنی، ژبەرکو ئەق کچە پیدقی سەرەدەریه کا پەروردهیی و شیرەتا یه ژبەرکو ئەو یا دزقرۆکە کا مەزندا دزیت و دشیانیت ویدا نینە ناریشین خۆ چاره سەربرکەت و یا پیدقی شیرەتایه. زۆرجاران سەرەدەری یا ساش دبیتە ئەگەری ساشیا رهوشتا سنیلەیی هەندەک جاران دبیرتی تو زارۆکی و دەندەک بواراندا یان بیافادا دبیرتی تو یامەزنی ورنی.

هیثیدارم ژ هەمی دەیکان کو هندی دشیاندا هەبیت ییزانین خۆ ل سەر فی قوناغا زینانی زیدەتر لی بکەت و بکارن پەیهوندین خۆ دگەل کچا سنیلە بهیزبکەت و هەقالبینیا وان بکەن دا ئەق کچە نەینین خۆ و تاییه تەمەندیا خۆ بۆ بیژیت وگوه بدەتە شیرەتین دەیکا خۆ، و بۆ زانینا دەیکین بەریز پیدقیه بزانی کو ئەق قوناغە نزیک زینی ۱۲، ۱۳ سالیدا دەست پی دکەت و قەدکیشیت بۆ دەمی سی سالان ، لی پیدقیه بزانی کو جوداهیین کەسی ژێ هەیه بودەست پی کرن و بدوماهیەک هاتنا فی قوناغی.

هەرودەمی دەیک شیا کو فان سالاندا پەیهوندین خۆ دگەل کچا سنیلە ل سەر بنەماین راست و دروست وهەقالبینی نەنجام بدەت، بقی چەندی ئەق قوناغە ب سروستی دی بۆریت یی مەترسی.

نەزدکارم بیژم کو ژ نەنجاما فان گۆرانکاریین ب سەر لەشی سنیلەیی دا دەین، لایەنی دەرورنیا وی ژێ دی نەیی چەسپای بیت و میشکی وی دی یی بەلاق بیت دنابهرا دیمەنی وی و سەرودەریا خەلکین دەوروبەر و خیزانا وی، و ئەق چەندە ژێ دبیتە ئەگەری هەست کرنا کچا سنیلە بدیارداد سەرم کرن و دویرکەفتن ژ کەسانین بەرنیاس و نەنیاس ژبلی نەندامین خیزانا وی نەبیت و هەرودەم باری وی یی هەلچوونی نەیی نارامە و هەرودەم زیندەخەونا (احلام الیقە) دبیت یین جۆرا و جۆر، لەورا بدیتنا من زۆر یا فەرە کو پیکولینا بکەین کەسایەتیا دەرورنیا وی بهیز بکەین و هەست نەکەت بکیماسی و نەباوهری بخو بوون، ولایەنی هەلچوونا وی نارام بکەین.

ما: ئىبىر اھىم سەمۇ

ئافرەت دىناقبەرا كابانىياتىي و كارىن ژ درقەدا

ئەگەر؛ ئە فاسەرى پتر رۆن كەين دى بېژىن؛ ژن دىناقبەرا مال و دەرکەتنى دا.

ژن دى كارى يان كارى دىتردا دىزفرتە ژنى ب خوه كاچەند دىشيت دخوه بگەھىت كا ئەو جىيە؟ يان زەلام جىيە؟ دىشيت تى بگەھىت كو هەردوو تەمامكەرىن هەقدوونە. ژيان ژ بۇ رەگەزى نىر نەھاتىيە هەروەسا بۇ رەگەزى مى نەھاتىيە بەلكو؛ بۇ هەردووگا پىكفە هاتىيە و هەر ژ بوونى وھەتا ئەفرو، راستە ژلايى بوونا زەلامى فە ھەندەك كارىن گران دكەفەنە سەر مى؛ دەھمان دەمدا كارەكى هەرە گرانتر ژلايى دەررونى فە كەتتە سەر مى ژنى وەكو زەلام دەمى چىدبىت نەھ هەيفا پاشى دەھ سالان پاشى بىست سالان خودان و پاشى فەھەتيان، ئەگەر زەلام فى دانىتە بەرچاڧىن خوه دى زانىت چەوا مامەلى دگەل ژنى بكەت كو بارى وى سڧك بيت، زەلام ماندى دبىت لى بەھرا پترا دەمى خوه ژ دەرڧە دىزورىنىت وتىر بوونا چاڧا ژ دىمەنىن جودا جودا دىتتە، بىنفرەھى و خوه ژبىرگەن؛ لى ژن دىچارچوڧى مالى دنىڧ چوار دىواران دا، دىشيت چەند بىنا وى تەنگ بىت، ئەگەر زەلام فى كىشى چارەسەر كەت چ ب هەولدىنا ژنى ژبو كارەكى دىتر، بىھنا ژدەرڧە تىدا دبىت باشە. يانزى هەر هىچ نەبىت ھارىكارى مالى دەمى خوه دابەش كەت ژ بو ھارىكارىا مالى وەكو كارى ناڧ مالى لىڧ شىانين زەلامى و چار چار دەرئىخستنا زاروڧا دگەل دايكا وان بو جەھكى گەشت و گوزارى ئەفە ھەمى دبتە رىخوشكەر كو خىزانەكا د ھەقدوو گەھشتى دەرکەڧىت. بو نموونە؛ زەلام دىشيت وى ھزرا بو گەن و كەڧن كو ژن ژنە ومىر مىرە. وژن بو مالى و بەس ئەفرو جىھان بەرڧە پىش چووپە و بەرڧە پىشتر دچىت، نابىت زەلام چىكو ئەو ئەفرو دىچارچوڧى ژيانى دا دىشيت مالى برىڧە بىبەن ژن بلا ل پاش بيت. نەخىر مرؤڧ دمال دا چەندا زەنگىن چەندا ھەزار بيت ھەر پىدڧى ب دەرکەتنى و دىتتا دونىايى ھەيە، گەلەك مال ھەنە دزەنگىن بەلى ژن دوان مالا پلە دووہ و گەلەك مال ھەنە ژنى وەسا ل قەلەم ددەن، مادەم چ ژى كىم نىنە مال و نان و حال، بوچى دىشيت كاربەكەت، ب دىتتا من دىشيت ژن يا ب وىرەك بيت دەمى دزانىت كو يا پىدڧى كارى ژ دەرڧەيە، بزافى بکەت زەلامى خوه بىنتە ناشى ھویر وزەلام دئەنجامدا ھاندەرى ئىكى بيت ژبو ژن بکەڧىتە دكارەكى دا يانزى زەلام وەختى بدەتە خوه كو دگەل خىزانە خوه دەرکەڧىت و لىستەيەكى دژيانا خوه يا كارى و خىزانى دا بکەت ژبو پىكفە ژيانى نەك تنى ژ بو تىرگەنا ھەزەكا سىسكى بەلكو؛ ژبو ھەزەكا ژيانى. ئەگەر زەلامى مە ژ كەڧلوژانكى خوه يى كەڧن دەرکەت و ئەگەر ژنى ژى خوه ژكەڧلوژاننى ھەردەم تەپەسەرىن دەرکەڧىت، وى گاڧى دى خىزانەكا ب رىك وپىك دەرکەڧىت. گەلەك نموونە مە ھەنە بەلكو من ھەنە وەكو بابەك دخودان خىزان ئەز گەلەك چارا خوه ب شەرىكى كارى ناڧمالى دزانەم و ھىچ چارەكى من جوداھى نەكرىە دنىڧ بەرا خوه و خىزانە خوه كو ئەز زەلامم و ئەو ژنە. لى ئەفە وى ناگەھىنتن كو بېژم ئەز لایەنگرى ژنى مە و بەس بەلكو ناخڧتنىن من بەروڧاژى ژى لسەر دچەسپەن.

ب دىتتا من نابىت زەلام بىژىت ما بوچى ژنا من بڧىت كار بکەت ژ دەرڧە، من مال ھەيە و نابىت ژن ژى بىژىت ئەز دى كار كەم ژبەر دا ئەز مالى باىتر خودان كەم ژلايى دەرڧى فە. ئەڧ ھەردوو دۆخە رەڧىنە ژ راستىا كو ژنى دىشيت دەرکەڧىت دا خوه بىبىت چەندە دكۆمەلگەھى خوه ودىشيت چەند بزافى بکەت ژبو ھەولدىن و روشنبر كرنا گەلى خوه وچەند دىشيت ژمارەكى ئىزاھى بنىادنانا كۆمەلگەھى تىدا دژىت بکەت ب دىتتا بارا پترا ئەوراپە باشە كو ژن دەرکەڧىت، چىكو ئەگەر ژن دەرئەكەڧىت دى وەكو وى مرؤڧا دونىا نەدیتى د مالى دا. دىسا فە دى ڧەگەرمە ھندى كو ئەفە نەبىتە ئەگەرى ھندى كو زەلام ڧان بىرو ھزرا ب دژى خوه ل قەلەم بدەن. بەلكو بەروڧاژى فى چەندى ژى ئەفە ھەمى لسەر تىگەھشتنا ھەقدوو دىمىنىت لدوماھىي زەلامى بىنفرەھ وژنا خودان بىروھزر و بىنفرەھ خىزانەكا دلخوش و مالەكا ناڧا و ناسۆيەكى باش دى لدويف خوه ھىلىت بو خوه و خىزانە خوه.